

การพัฒนาคู่มือการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2

A Development of Academic Administration Manual for Small Sized Schools under the Office of Chumpon Primary Education Service Area 2

จตุพร อินทนาคม*, สถาพร สังข์ขาวสุทธิรักษ์, บรรจง เจริญสุข

Jatuporn Intanakom, Sathaporn Sangkaosuttirak, Banjong Jaroensuk

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี 84100

Educational Administration, Faculty of Education, Suratthani Rajabhat University, Suratthani 84100 Thailand

*Corresponding author E-mail: Intanakompai@gmail.com

(Received: September 2022; Revised: December 3 2022; Accepted: December 7 2022)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบของการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 2) สร้างและพัฒนาคู่มือการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 และ 3) เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของคู่มือการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 ใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสานทั้งเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ การวิจัยมี 3 ขั้นตอน ประกอบด้วย ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบของคู่มือการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาคู่มือการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบ EDRF กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 17 คน และขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของคู่มือการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารและหัวหน้างานวิชาการ โรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 จำนวน 56 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย เบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้การวิเคราะห์เนื้อหาสำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผลการวิจัยพบว่า 1) คู่มือการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์เนื้อหาจากแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลักดังนี้ (1) ภาวะผู้นำทางวิชาการ (2) การกิจและขอบข่ายงานวิชาการในโรงเรียน (3) กระบวนการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ และ (4) การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ 2) ผลการพัฒนาคู่มือการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 พบว่า องค์ประกอบทุกองค์ประกอบมีความเหมาะสมทุกตัวบ่งชี้ องค์ประกอบของคู่มือการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 มี 4 องค์ประกอบหลัก ประกอบด้วย 23 องค์ประกอบย่อย 121 ตัวบ่งชี้ ผู้บริหารและหัวหน้างานวิชาการ มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากและระดับมากที่สุด 3) ผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้างานวิชาการ พบว่า คู่มือการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ระดับมากที่สุดทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามลำดับ พบว่า วัตถุประสงค์ชัดเจนมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ การใช้ภาษาเหมาะสม และคู่มือการดำเนินการตามคู่มือการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็กมีประโยชน์ ตามลำดับ

คำสำคัญ : คู่มือ, การบริหารงานวิชาการ, โรงเรียนขนาดเล็ก

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the components of academic administration for small sized schools under the Office of Chumphon Primary Education Area 2, 2) to create and develop a manual for academic administration for small schools under the Office of Chumphon Primary Educational Service Area 2, and 3) to examine the appropriateness of the academic administration manual for small sized schools under the Office of Chumphon Primary Educational Service Area 2 combining and quantitative research methods. The research consisted of 3 steps. The first step consisted of studying the elements of the Academic Administration Manual for small schools under the Office of Chumphon Primary Educational Service Area 2 using related documents and research. The second step was to : Develop a manual for academic administration for small sized schools under the Office of Chumphon Primary Educational Service Area 2, using EDFR technique. The sample consisted of 17 experts. The third step was to examine the suitability and feasibility of the academic administration manual for small sized schools under the Office of Chumphon Primary Education Service Area 2, the sample group was 56 administrators and academic supervisors in a small sized school under the Office of Chumphon Primary Educational Service Area 2. Data were analyzed by using mean, standard deviation and use content analysis for qualitative data.

The results of the research were as follows: 1) Academic administration manual for small sized schools. under the Office of Chumphon Primary Educational Service Area 2, the researcher conducted a content analysis based on the concept, theories and related research consisted of 4 main components as follows: (1) academic leadership, (2) academic missions and frameworks in schools; (3) processes for developing academic administration, and (4) participation in academic administration. 2) Regarding the development of the academic administration manual, it showed that every indicator in all core components was suitable and each core component consisted of 23 sub-components and 121 indicators, which the consensus of the experts revealed that the suitability was in a high level and in the highest level. 3) Educational institution administrators and academic supervisors found that the manual for academic administration for small sized schools under the Chumphon Educational Service Area Office, Region 2, the overall suitability was at the highest level. When considering each item, it was found that all items were at the highest level in order of the mean from highest to lowest in three sequences, and clear objectives. The most average followed by the use of appropriate language and the Academic Management Implementation Manual for small sized schools are helpful, respectively.

Keywords : Manual, Academic Administration, Small Sized Schools

บทนำ

ในศตวรรษที่ 21 โลกเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้ประเทศมีความจำเป็นที่ต้องปรับตัวให้อยู่รอดและเข้ากับสถานการณ์ได้ การจัดการศึกษาจึงมีจุดเน้นในการขับเคลื่อนพร้อมกับการเติมเต็มวิทยาการ ความคิดสร้างสรรค์ นวัตกรรม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี รวมทั้งการวิจัยและพัฒนา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2561: 5) การปรับเปลี่ยนเศรษฐกิจและสังคมให้พร้อมรองรับประเทศไทยยุค 4.0 ประเทศไทยได้มีการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) เพื่อให้การพัฒนาประเทศมีความต่อเนื่องและมีแนวทางที่ชัดเจน โดยกำหนดวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” มีเป้าหมายให้ประเทศไทยเข้าสู่การเป็นประเทศที่มีรายได้สูงภายในปี 2579 (ลดาวัลย์ คำภา, 2559: 6) จึงเป็นปัญหาและความท้าทายของการจัดระบบการศึกษาในประเทศไทย คือ ประเทศไทยยังขาดระบบการศึกษาที่เน้นวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมไปถึงขาดกระบวนการในการพัฒนาบุคลากรในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่งประเด็นดังกล่าวถือเป็นจุดอ่อนของระบบการศึกษาที่ต้องได้รับการพัฒนาหรือแก้ไข โดยประเด็นดังกล่าวส่งผลให้บุคลากรด้านการวิจัยและพัฒนาของประเทศขาดแคลนและไม่เพียงพอต่อการสนับสนุน ส่งเสริม การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อันนำไปสู่การวิจัย และสร้างนวัตกรรมในระดับก้าวหน้า เมื่อพิจารณาจำนวนของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแล้วพบว่า บุคลากรดังกล่าวมีสัดส่วนในระดับต่ำเมื่อเทียบกับประเทศในกลุ่มที่พัฒนาแล้วและสัดส่วนของบุคลากรที่น้อยและไม่เพียงพอ นั้น ทำให้ประเทศไทยเสียโอกาสที่จะสนับสนุน ส่งเสริม การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อันนำไปสู่พัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในหลายด้าน อย่างไรก็ตาม แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ได้มีการวางกรอบเป้าหมายและทิศทางการจัดการศึกษาของประเทศ โดยมุ่งจัดการศึกษาให้คนไทยทุกคนสามารถเข้าถึงโอกาสและความเสมอภาคในการศึกษาที่มีคุณภาพ

การจัดการศึกษาจึงมีความจำเป็นเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนให้มีคุณภาพที่พึงประสงค์และมีความรู้ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา มีทักษะชีวิต มีความสามารถทางเทคโนโลยี โรงเรียนเป็นหน่วยบริการทางการศึกษาที่สำคัญ ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีศักยภาพเป็นพลโลก ครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาต้องมีความสนใจเป้าหมายในการพัฒนาการจัดการศึกษา กระบวนการจัดการเรียนรู้อำนาจนำไปพัฒนาผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2561: 29) การบริหารงานวิชาการ เป็นองค์ประกอบที่สำคัญโดยอาศัยผู้บริหารเป็นกลไกหลักในการดำเนินกิจการการบริหารวิชาการ โดยมีความเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกชนิดภายในสถานศึกษา โดยเฉพาะในเรื่อง

ของการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน เนื่องจากเป็นเครื่องวัดความสำเร็จของการบริหารวิชาการในสถานศึกษาว่าเป็นไปตามจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษาหรือไม่ โดยมีความเกี่ยวข้องตั้งแต่เริ่มวางแผนเพื่อดำเนินการกำหนดนโยบาย การวางแผนดำเนินการตามนโยบายที่วางไว้ การปรับปรุงและพัฒนากระบวนการเรียนการสอน รวมไปถึงกระบวนการของการประเมินผลการสอนทั้งนี้ เพื่อให้การบริหารงานวิชาการเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน และบรรลุเป้าหมายการจัดการศึกษา (รุ่งชัชดาพร เวระชาติ, 2559: 29) จะเห็นได้ว่า การบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารสถานศึกษา โดยผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องให้ความสำคัญเป็นอันดับแรก อีกทั้งต้องอาศัยความร่วมมือและการเป็นส่วนหนึ่งในการจัดการ การแนะนำให้คำปรึกษา การวางแผน ร่วมคิดร่วมดำเนินการ ติดตามและตรวจสอบผลของคณะกรรมการสถานศึกษา ให้บรรลุเป้าหมายในการบริหารงานวิชาการอันจะส่งผลให้เกิดผลแก่ผู้เรียนโดยตรง (จันทราณี สงวนนาม, 2551: 149)

การบริหารงานวิชาการโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก นับเป็นการบริหารที่มีความแตกต่างจากโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดใหญ่มีความพร้อมในการจัดการศึกษามีสื่อและวัสดุอุปกรณ์ที่พร้อมสำหรับส่งเสริมพัฒนางานวิชาการ ซึ่งแตกต่างจากโรงเรียนขนาดเล็กที่พบว่า มีปัญหาในด้านของสื่อ วัสดุอุปกรณ์ที่ไม่เพียงพอต่อการจัดการศึกษาทำให้การบริหารงานวิชาการบรรลุเป้าหมายได้ยาก อีกทั้งผลการจัดการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขนาดใหญ่มีความแตกต่างกัน สื่อและวัสดุอุปกรณ์ของโรงเรียนขนาดเล็ก ที่ใช้ประกอบการจัดการเรียนการสอนไม่มีความน่าสนใจ ผลการตรวจสอบประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาไทย พบว่า ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนแตกต่างกันตามขนาดและสภาพความเจริญของพื้นที่ตามสภาพภูมิเศรษฐกิจสังคมของประเทศ (พร้อมพิไล บัวสุวรรณ, 2554: 15) การบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก จะมีปัญหาสำคัญในเรื่องการบริหารหลักสูตร ครูไม่เข้าใจหลักสูตร ไม่มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร การจัดการกระบวนการเรียนการสอน ครูไม่สามารถเตรียมการสอนได้ครอบคลุมสาระการเรียนรู้ที่รับผิดชอบสอน ซึ่งมีหลายวิชาและหลายชั่วโมงและหลายชั้นในหนึ่งวัน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนค่อนข้างต่ำ ขาดสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผลขาดจากเครื่องมือวัดผลที่ได้มาตรฐาน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ครูขาดความสนใจและความตระหนักถึงความสำคัญของการวิจัยและการนิเทศการศึกษา (ช่อรัตนดา เกสทอง, 2551: 83-84) ได้มีการศึกษาวิจัยและพัฒนากิจการการบริหารวิชาการ ดังที่ คัมภีร์ สุดแท้ (2553) ได้พัฒนารูปแบบการบริหารวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็กของโรงเรียนขนาดเล็ก พบว่า เมื่อนำรูปแบบการบริหารวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็กไปดำเนินการตามขั้นตอนอย่างครอบคลุม ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม

และนำผลการประเมินไปใช้ ทำให้การบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กเป็นไปอย่างเป็นระบบ ช่วยแก้ปัญหาโรงเรียนขนาดเล็กให้มีคุณภาพมากขึ้น

ปัญหาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 พบว่ามีโรงเรียนขนาดเล็กที่มีจำนวนนักเรียนน้อยกว่า 120 คน จำนวน 66 โรง ซึ่งมีปัญหาด้านงานวิชาการดังนี้ ครูไม่ครบชั้นเรียน ปัญหาเรื่องการบริหารหลักสูตร ครูไม่มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร การจัดกระบวนการเรียนการสอนครูไม่สามารถเตรียมการสอนได้ ครอบคลุมสาระการเรียนรู้ที่รับผิดชอบสอน ซึ่งมีหลายวิชาและหลายชั่วโมงและหลายชั้นในหนึ่งวัน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนค่อนข้างต่ำ ขาดสื่ออุปกรณ์ การเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผลขาดเครื่องมือวัดผลส่งผลให้การบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็กไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2, 2563: 15)

จากความสำคัญดังกล่าว จึงจำเป็นต้องหาแนวทางในการพัฒนาคู่มือการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก เพื่อให้การบริหารงานวิชาการมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น ผู้วิจัยซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบงานวิชาการในโรงเรียน ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของงานวิชาการ จึงมีความสนใจในการศึกษาการพัฒนาคู่มือการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 ที่เหมาะสมและเป็นประโยชน์ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2
2. เพื่อสร้างและพัฒนาคู่มือการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2
3. เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของคู่มือการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาคู่มือการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 มีวิธีดำเนินการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ตามขั้นตอน 3 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบของคู่มือการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2

1. ศึกษาข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 จากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษา การบริหารงานวิชาการและแนวปฏิบัติการบริหารงานวิชาการที่ดี ในส่วนของหลักการบริหารงานวิชาการและประเด็นการบริหารงานวิชาการ
2. วิเคราะห์เนื้อหาจากแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องให้ได้สาระสำคัญที่สามารถนำมาใช้เป็นกรอบแนวคิดของการวิจัย
3. นำข้อมูลที่ได้มาสังเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) และหาความสอดคล้องของข้อมูลเพื่อยกร่างองค์ประกอบเกี่ยวกับคู่มือการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2
4. เครื่องมือ ได้แก่ แบบวิเคราะห์เอกสาร ซึ่งผู้วิจัยกำหนดให้เป็นแบบวิเคราะห์องค์ประกอบ การบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก และแบ่งแบบวิเคราะห์เอกสารดังกล่าวเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 : ข้อมูลพื้นฐานของเอกสาร ได้แก่ ชื่อเรื่อง ผู้เขียน ปีที่พิมพ์

ตอนที่ 2 : ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล มีรายละเอียดดังต่อไปนี้
 - 5.1 สำนักรายการเอกสารและงานวิจัยที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับแนวคิดหรือประเด็นที่ผู้วิจัยกำหนด
 - 5.2 รวบรวมตำรา หนังสือ บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาใช้ในการวิเคราะห์
 - 5.3 ศึกษาเอกสารอย่างละเอียด คัดแยกเอกสารอ่านทำความเข้าใจและบันทึกข้อมูลที่เกี่ยวข้องลงในแบบวิเคราะห์องค์ประกอบคู่มือการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก เพื่อให้ได้สาระตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยกำหนดไว้

ขั้นตอนที่ 2 พัฒนาคู่มือการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2

1. สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนต้นแบบการบริหารงานวิชาการและผู้มีความรู้และประสบการณ์ในการบริหารงานวิชาการ จำนวน 17 คน

การพัฒนาคู่มือการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 ใช้เทคนิคการวิจัยแบบ EDR จากการศึกษาเอกสารและ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 มาจัดทำเป็นกรอบร่างเพื่อใช้สัมภาษณ์ ผู้เชี่ยวชาญ รอบที่ 1 โดยมีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง จากนั้นนำแบบสัมภาษณ์ไปสัมภาษณ์ความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้เทคนิคการสรุปสะสม และสรุปข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์

2. วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม รอบที่ 1

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากผลการสัมภาษณ์กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ มาวิเคราะห์และแบ่งข้อมูลออกเป็นกลุ่ม ๆ และใช้เทคนิคการวิจัย EDR ของ วีระยุทธ ขาตะกาญจน์ (2557: 198-209) และสร้างเป็นแบบสอบถามรอบที่ 1 เป็นแบบสอบถามปลายปิด ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จากนั้นนำไปสำรวจความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 17 คน เพื่อหาฉันทมติของกลุ่มที่มีความเป็นไปได้ของคู่มือการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2

3. วิเคราะห์แบบสอบถามรอบที่ 2

ผู้วิจัยปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ และนำไปสู่การสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 17 คน อีกครั้งในรอบที่ 2 โดยในรอบนี้ผู้วิจัยต้องแสดงคำตอบเดิมของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนในรอบที่ 1 พร้อมทั้งค่ามัธยฐาน (Mdn) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (IR) จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรอบที่ 1 ให้ผู้เชี่ยวชาญได้ทราบด้วย เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญ ได้ทราบความคิดเห็นของตนเปรียบเทียบกับความคิดเห็นของกลุ่ม และยืนยันหรือเปลี่ยนแปลงคำตอบในรอบนี้

4. ผู้ให้ข้อมูล

ผู้วิจัยเลือกผู้ให้ข้อมูลซึ่งมีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับคู่มือการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 จำนวน 17 คน คัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยคัดเลือกจากผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนต้นแบบการบริหารวิชาการ จำนวน 11 คน ผู้มีความรู้และประสบการณ์ในการบริหารงานวิชาการหรือรับผิดชอบงานวิชาการจากหน่วยงานการศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน จำนวน 6 คน เพื่อให้ได้ผู้เชี่ยวชาญที่มีความเหมาะสม จึงได้กำหนดคุณสมบัติของผู้เชี่ยวชาญดังนี้

4.1 ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก จะต้องมีความรู้และประสบการณ์ในการบริหารงานวิชาการไม่น้อยกว่า 4 ปี

4.2 ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท จะต้องมีความรู้และประสบการณ์ในการบริหารงานวิชาการไม่น้อยกว่า 6 ปี

4.3 ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี จะต้องมีความรู้และประสบการณ์ในการบริหารงานวิชาการไม่น้อยกว่า 8 ปี

5. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างและแบบสอบถามแบบเลือกตอบแบบประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยมีขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

5.1 แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง

5.1.1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์

กึ่งโครงสร้าง ที่ใช้ในการเก็บข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญ

5.1.2 ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและเอกสารการวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยพิจารณาถึงรายละเอียดต่าง ๆ เพื่อให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้

5.1.3 สร้างแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของงานวิจัยเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเพื่อนำมาวิเคราะห์

5.1.4 นำแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและเหมาะสมและนำมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์

5.1.5 หาความเที่ยงตรงของเครื่องมือโดยนำแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทย 1 คน ด้านการวัดผลประเมินผลหรือวิจัย 1 คน และด้านการบริหารสถานศึกษา 3 คน

5.1.6 แก้ไขปรับปรุงแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างให้สมบูรณ์ จัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

5.2 แบบสอบถามแบบประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

5.2.1 ผู้วิจัยนำร่างคู่มือการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 มาจัดทำเอกสารคู่มือ (ฉบับร่าง)

5.2.2 กำหนดประเด็นการสอบถามให้ครอบคลุมคู่มือการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2

5.2.3 นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อให้ข้อเสนอแนะและแก้ไขปรับปรุง

5.2.4 ผู้วิจัยปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ขั้นตอนที่ 3 ตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของคู่มือการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2

ในการตรวจสอบความเหมาะสมของคู่มือการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 โดยการใช้สอบถามเกี่ยวกับความชัดเจนด้านเนื้อหาสาระ การจัดรูปแบบการพิมพ์ความสะดวกในการนำไปใช้และลักษณะทางกายภาพของคู่มือการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย ประชากร 2 กลุ่ม ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้างานวิชาการ จำนวน 66 โรงเรียน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย 2 กลุ่ม ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้างานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 56 โรงเรียน โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 อ้างถึงใน ธีรวุฒิ เอกะกุล, 2552)

2. เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลในขั้นตอนนี้ ได้แก่ แบบตรวจสอบความเหมาะสมของคู่มือการบริหารงาน วิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบตรวจสอบ ความเหมาะสม

ตอนที่ 2 ตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ของคู่มือการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะ

2.2 การสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

2.2.1 ผู้วิจัยนำคู่มือการบริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชุมพร เขต 2 ที่ผ่านการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญ มาเป็นกรอบในการสร้างแบบตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้

2.2.2 นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อให้ข้อเสนอแนะและปรับปรุงแก้ไขและ แก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

2.2.3 นำเครื่องมือเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ความถูกต้องและความเหมาะสมของการใช้ภาษาโดยหาค่าความ สอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์ (Index of Objective Congruence : IOC) แล้วเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นมาใช้ รวมทั้งปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญอีกครั้งหนึ่ง

โดยกำหนดคุณสมบัติของผู้เชี่ยวชาญ คือ ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทย 1 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลประเมินผลหรือวิจัย 1 คน และ ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารสถานศึกษา 3 คน และนำแบบตรวจสอบ ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ที่ผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจสอบและให้ ข้อเสนอแนะไปปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ผู้วิจัยติดต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ สุราษฎร์ธานี เพื่อขอหนังสือขอข้อมูลจากบุคลากรและหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

3.2 ผู้วิจัยเตรียมแบบตรวจสอบความเหมาะสม และความเป็นไปได้ให้ครบถ้วนสมบูรณ์และเพียงพอกับจำนวน กลุ่มตัวอย่าง

3.3 ผู้วิจัยนำแบบตรวจสอบความเหมาะสมและ ความเป็นไปได้ไปทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ที่กำหนดไว้ ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการชี้แจงต่อกลุ่มตัวอย่างให้เข้าใจถึง วัตถุประสงค์และวิธีการตอบ

3.4 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากการตอบ แบบตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้จากกลุ่มตัวอย่าง ด้วยตนเอง

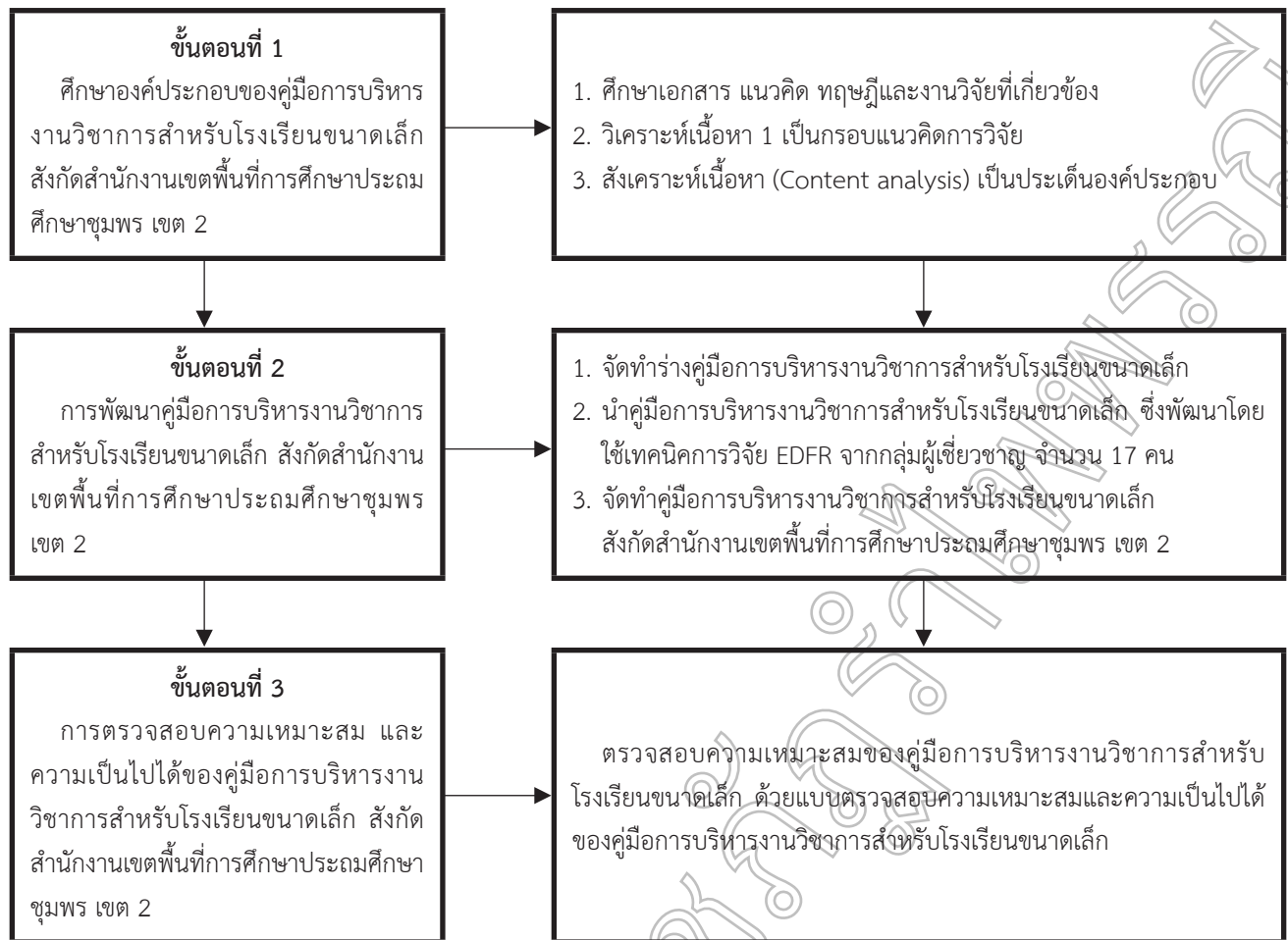
3.5 เมื่อได้แบบตรวจสอบความเหมาะสมและ ความเป็นไปได้กลับคืนมาแล้วผู้วิจัยทำการลงรหัส (Coding) ใน เครื่องมือทุกชุดที่ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลแล้ว

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลของ ผู้ตอบแบบตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้โดยใช้สถิติ ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ของคู่มือการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 ใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

สรุปขั้นตอนดำเนินการวิจัยเรื่อง การพัฒนาคู่มือ การบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน แสดงดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาองค์ประกอบของคู่มือการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ 1 เนื้อหาจากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา การบริหารงานวิชาการ แนวปฏิบัติการบริหารวิชาการที่ดี นำข้อมูลที่ได้มาสังเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) และหาความสอดคล้องของข้อมูลเพื่อร่างองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 ประกอบด้วย องค์ประกอบหลัก 4 องค์ประกอบ ได้แก่

องค์ประกอบที่ 1 ภาวะผู้นำทางวิชาการ

องค์ประกอบที่ 2 การกิจและขอบข่ายงานวิชาการในโรงเรียน

องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ

องค์ประกอบที่ 4 การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ

2. ผลการพัฒนาคู่มือการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 แต่ละองค์ประกอบมีรายละเอียด ดังนี้

ผลการสร้างและพัฒนาคู่มือการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 ผู้วิจัยดำเนินการโดยใช้เทคนิคการวิจัยแบบ EDR จากขั้นตอนที่ผ่านมาที่ได้ทำการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 ได้แก่ ภาวะผู้นำทางวิชาการ การกิจและขอบข่ายงานวิชาการในโรงเรียน กระบวนการพัฒนาบริหารงานวิชาการและการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ มาจัดทำเป็นกรอบร่างเพื่อใช้สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ รอบที่ 1 โดยมีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์ 1 แบบกึ่งโครงสร้าง จากนั้นนำแบบสัมภาษณ์ 1 ไปสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ 17 คน นำผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ รอบที่ 1 มาวิเคราะห์และแบ่งข้อมูลออกเป็นกลุ่ม ๆ และพัฒนาเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมขององค์ประกอบของคู่มือการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 โดยมีลักษณะเป็นแบบสอบถาม

ปลายปิดแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญพบว่า องค์ประกอบทุกองค์ประกอบ มีความเหมาะสมทุกตัวบ่งชี้ จากนั้นผู้วิจัยปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ และนำไปสู่การสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 17 คน อีกครั้งในรอบที่ 2 โดยในรอบนี้ผู้วิจัยได้แสดงคำตอบเดิมของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนในรอบที่ 1 พร้อมทั้งค่ามัธยฐาน (Mdn) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (IR) จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรอบที่ 1 ให้ผู้เชี่ยวชาญได้ทราบด้วยเพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญ ได้ทราบความคิดเห็นของตนเปรียบเทียบกับความคิดเห็นของกลุ่ม และยืนยันหรือเปลี่ยนแปลงคำตอบในรอบนี้ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรอบที่ 2 พบว่า องค์ประกอบของคู่มือการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 มี 4 องค์ประกอบ ประกอบด้วย 19 องค์ประกอบหลัก 114 ตัวบ่งชี้ ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่ามีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ทั้งหมด ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 ภาวะผู้นำทางวิชาการ

1. การจัดองค์การเพื่อการเรียนการสอน มี 5 ตัวบ่งชี้
2. การกำหนดทิศทาง นโยบาย เป้าหมาย และแนวทางการจัดการศึกษา มี 7 ตัวบ่งชี้
3. การพัฒนาระบบงาน มี 4 ตัวบ่งชี้
4. คุณลักษณะการเป็นผู้นำสถานศึกษา มี 8 ตัวบ่งชี้

องค์ประกอบที่ 2 ภารกิจและขอบข่ายงานวิชาการในโรงเรียน

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น มี 9 ตัวบ่งชี้
2. การวางแผนด้านวิชาการ มี 5 ตัวบ่งชี้
3. การจัดการเรียนการสอนและการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ มี 8 ตัวบ่งชี้
4. การพัฒนาหนังสือ สื่อ นวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาและแหล่งเรียนรู้ มี 5 ตัวบ่งชี้
5. การวัดผลประเมินผล และการดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน มี 5 ตัวบ่งชี้
6. การนิเทศการศึกษา มี 5 ตัวบ่งชี้
7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา มี 5 ตัวบ่งชี้
8. การแนะแนวการศึกษา มี 5 ตัวบ่งชี้
9. การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา มี 6 ตัวบ่งชี้
10. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา มี 7 ตัวบ่งชี้
11. การส่งเสริมสนับสนุนและประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาบุคคล ครอบครัว ชุมชนและองค์กรอื่นที่จัดการศึกษา มี 4 ตัวบ่งชี้

วิชาการ

องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการพัฒนาการบริหารงาน

1. การระบุเป้าหมาย มี 4 ตัวบ่งชี้
2. การจัดทำแผนกลยุทธ์ มี 6 ตัวบ่งชี้
3. การปฏิบัติงานตามแผนกลยุทธ์ มี 2 ตัวบ่งชี้
4. การส่งเสริม ควบคุม กำกับ ติดตาม นิเทศ มี 2 ตัวบ่งชี้
5. การตรวจสอบและประเมินผล มี 5 ตัวบ่งชี้
6. การสะท้อนผล รายงานผลการดำเนินงาน และการนำผลการประเมินไปใช้ มี 4 ตัวบ่งชี้

องค์ประกอบที่ 4 การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ

1. การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษา มี 5 ตัวบ่งชี้
2. การส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มี 2 ตัวบ่งชี้
3. ผลการตรวจสอบคู่มือการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 และสร้างคู่มือการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 พบว่า คู่มือการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชุมพร เขต 2 มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ระดับมากที่สุดทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามลำดับพบว่า วัดจุดประสงค์ชัดเจนมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ การใช้ภาษาเหมาะสม และคู่มือการดำเนินการการบริหารวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็กมีประโยชน์ ตามลำดับ

สรุปและอภิปรายผล

1. ผลการศึกษาองค์ประกอบของคู่มือการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 ประกอบด้วย องค์ประกอบหลัก 4 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 ภาวะผู้นำทางวิชาการ องค์ประกอบที่ 2 ภารกิจและขอบข่ายงานวิชาการในโรงเรียน องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ และองค์ประกอบที่ 4 การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ซึ่งองค์ประกอบดังกล่าวมีความสำคัญต่อการบริหารงานวิชาการ เพราะทำให้มีความชัดเจน ผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้างานวิชาการตลอดจนครูที่ดำเนินงานด้านวิชาการได้เห็นแนวทางในการปฏิบัติงาน และสามารถนำผลการบริหารงานวิชาการไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการศึกษา สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อมรลดา พุทธินันท์ (2561: 119) ที่ได้ศึกษาองค์ประกอบ

ของรูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ประกอบด้วย 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการ 2) ภารกิจและขอบข่ายงานวิชาการในโรงเรียน 3) กระบวนการบริหารงานวิชาการ และ 4) การมีส่วนร่วมในการบริหารวิชาการ

2. ผลการพัฒนาคู่มือการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 พบว่า มีความชัดเจน ผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้างานวิชาการตลอดจนครูที่ดำเนินงานด้านวิชาการได้เห็นแนวทางในการปฏิบัติงาน และสามารถนำผลการบริหารงานวิชาการไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย องค์ประกอบ 4 ด้าน ซึ่งแต่ละองค์ประกอบสามารถอธิบายผลได้ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 ภาวะผู้นำทางวิชาการ กำหนดไว้เป็นองค์ประกอบหนึ่งของคู่มือการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 ประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 4 องค์ประกอบ พบว่า ทุกตัวบ่งชี้มีความเหมาะสมและตัวบ่งชี้ที่มีความเหมาะสมสอดคล้องกันมากที่สุดทุกตัวบ่งชี้ ได้แก่ ด้านการกำหนดทิศทางการนโยบาย เป้าหมาย และแนวทางการจัดการศึกษา และด้านคุณลักษณะการเป็นผู้นำสถานศึกษา เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการจะสามารถกำหนดทิศทางการดำเนินงานของโรงเรียนได้อย่างชัดเจน รู้และเข้าใจระบบงาน พร้อมทั้งให้คำแนะนำปรึกษากับผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขพัฒนางานในทุกขั้นตอน สอดคล้องกับ ทรงพล เจริญคำ (2552: 296) ที่กล่าวว่า ผู้อำนวยการสถานศึกษาเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญในการบริหารสถานศึกษา ช่วยสานความสัมพันธ์กับครูปรับหน้าที่การทำงานให้ก้าวหน้าแรงผลักดันภายนอกและนำสรรพกำลังที่มีอยู่ทั้งหมดไปสู่เป้าหมายของโรงเรียน สอดคล้องกับ สมกิต บุญยะโพธิ์ (2555: 320) ที่กล่าวว่า ในการบริหารโรงเรียนผู้บริหารโรงเรียนจะต้องมีความรู้ความเข้าใจและมีทักษะเกี่ยวกับทางด้านการบริหารจัดการให้ความสำคัญกับงานวิชาการเน้นกระบวนการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนให้กับนักเรียน สอดคล้องกับ อมรดา พุทธินันท์ (2561: 119) ที่ได้ศึกษา คู่มือการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารเป็นตัวชี้วัดที่สำคัญที่สุดในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อความคิดของครูผู้ปฏิบัติงานความเชื่อมั่นในการนำโรงเรียนให้เป็นที่ยอมรับต่อสังคมการให้คำปรึกษากับครูเวลามีปัญหา ดังที่ Hallinger and Murphy (1987: 221-224) ได้กล่าวถึง ผู้บริหารที่มีคุณลักษณะของการเป็นผู้นำสถานศึกษาต้องรับผิดชอบในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการ

และสร้างความเข้าใจในพันธกิจให้ผู้ที่เรียนต้องทราบ กำหนดเป้าหมายของโรงเรียน และการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน ดูแลส่งเสริมและสนับสนุนการสอนของผู้สอนการเรียนของผู้เรียน และการประสานการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียนสอดคล้องกับ ญัตติวัน ลิมประสงค์ (2556: 4) ที่กล่าวว่า ผู้นำในยุคปัจจุบันมีรูปแบบของความเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่นำความเจริญก้าวหน้ามาสู่องค์กร ผู้นำขององค์การหลายแห่งที่ประสบความสำเร็จล้วนแต่มีความเป็นผู้นำเชิงกลยุทธ์ทั้งสิ้น ความเป็นผู้นำเชิงกลยุทธ์เริ่มจากการมีคุณสมบัติสำคัญ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ Hoy and Miskel (2001) ที่ว่าผู้นำต้องมีความสามารถในการทำงานจนเป็นที่ยกย่องต้องปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้นำที่ทำให้ผู้ร่วมงานเกิดความพึงพอใจและต้องสามารถทำให้วัตถุประสงค์ขององค์กรเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

องค์ประกอบที่ 2 ภารกิจและขอบข่ายงานวิชาการในโรงเรียนประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 11 องค์ประกอบ พบว่า ทุกตัวบ่งชี้มีความเหมาะสม และตัวบ่งชี้ที่มีความเหมาะสมสอดคล้องกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการบริหารงานทุกงานต้องมีขอบข่ายของงานซึ่งแตกต่างกันออกไปตามภาระงาน ตามขอบข่ายงานวิชาการของกระทรวงศึกษาธิการ (2550: 29-30) ที่กำหนดขอบข่ายการบริหารงานวิชาการไว้ 17 ข้อ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ คัมภีร์ สุดแท้ (2553) ที่ได้ศึกษาพัฒนารูปแบบการบริหารวิชาการโรงเรียนขนาดเล็ก โดยมีขอบข่ายงานบริหารงานวิชาการ 11 ด้าน นอกจากนี้ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ และสังเคราะห์ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน เพื่อให้โรงเรียนขนาดเล็กสามารถบริหารงานวิชาการ จนนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษา และพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี คนเก่งและมีชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 6 องค์ประกอบ พบว่า ทุกตัวบ่งชี้มีความเหมาะสม และตัวบ่งชี้ที่มีความเหมาะสมสอดคล้องกันกระบวนการพัฒนาการบริหารวิชาการ ได้กำหนดไว้เป็นองค์ประกอบหนึ่งของคู่มือการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก เนื่องจากการบริหารงานทุกงานต้องมีกระบวนการทำงาน หรือกระบวนการพัฒนางาน จากการศึกษาพบว่า กระบวนการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็ก ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ คือ 1) การระบุเป้าหมาย 2) การจัดทำแผนกลยุทธ์ 3) การปฏิบัติงานตามแผน 4) การส่งเสริมควบคุมกำกับ ติดตาม นิเทศ 5) การตรวจสอบและประเมินผล 6) การสะท้อนผล รายงานผลการดำเนินงาน และการนำผลการประเมินไปใช้ สอดคล้องกับแนวคิดของ รักสุขญา วราหะ (2552: 18) ได้กล่าวถึง หลักการบริหารงานวิชาการไว้ว่าเพื่อให้งาน

วิชาการประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ ต้องคำนึงถึงการพัฒนาให้สอดคล้องกับนโยบายหลักเพื่อไปสู่สิ่งที่คาดหวัง การจัดทำแผนงาน การประสานความร่วมมือ การมีส่วนร่วมทั้งทางด้านการร่วมคิด ร่วมทำและร่วมประเมินผลเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารงาน นอกจากนี้ สุวิมล โพธิ์กลิ่น (2549) ได้กล่าวถึง กระบวนการปฏิบัติงานความร่วมมือทางวิชาการ คือ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและปัญหาที่ส่งผลการดำเนินงาน วิชาการของสถานศึกษา การระบุเป้าหมาย เป็นการกำหนดวิสัยทัศน์ (Vision) พันธกิจ (Mission) และเป้าประสงค์ (Goals) การจัดทำแผนกลยุทธ์การจัดทำแผนงบประมาณ การปฏิบัติงานตามแผนกลยุทธ์ การตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงาน และการรายงานผล ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ สังเคราะห์สรุปกระบวนการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนได้ดังนี้ 1) การระบุเป้าหมาย เป็นการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ 2) จัดทำแผนกลยุทธ์ 3) การปฏิบัติงานตามแผนกลยุทธ์ 4) ส่งเสริม ควบคุม กำกับ ติดตาม นิเทศ 5) การตรวจสอบและประเมินผล 6) สะท้อนผลรายงานผลการดำเนินงานและการนำผลการประเมินไปใช้

องค์ประกอบที่ 4 การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย องค์ประกอบหลัก 2 องค์ประกอบ โดยพบว่าทุกตัวบ่งชี้มีความเหมาะสม และตัวบ่งชี้ที่มีความเหมาะสมสอดคล้องกันมากที่สุดทุกตัวบ่งชี้ ได้แก่ การส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย สถานศึกษาต้องส่งเสริมงานวิชาการกับชุมชนในฐานะที่โรงเรียนมีหน้าที่สร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ให้กับผู้เรียน โรงเรียนควรมีการบริการวิชาการและส่งเสริมความรู้แก่ชุมชนเพื่อร่วมกันพัฒนาโรงเรียนให้ก้าวหน้าไปพร้อมกัน (อมลธดา พุทธิพันธ์, 2561) สอดคล้องกับผลการวิจัยของศักดิ์ไทย สุรกิจบรร (2554: 22-25) ที่ได้นำเสนอรูปแบบการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยด้านการสนับสนุนให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนของครู ส่งผลต่อการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของพระวิเชียรสีหาบุตร (2557: 214) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาแบบการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยในสังคมอนาคต พบว่า ความร่วมมือการส่งเสริมการเรียนรู้ในระดับมากที่สุด ด้านที่ 1 การส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่บุคลากร ด้านที่ 2 การส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ครอบครัว ด้านที่ 3 การส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน ด้านที่ 4 การประสานความร่วมมือทางวิชาการกับสถานศึกษาอื่น โดยต้องให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม มีความตื่นตัวบ่งชี้ในการเรียนรู้ให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ การสร้างความตระหนักและความเข้าใจร่วมกัน การกระตุ้นผู้ปกครองให้เห็นความสำคัญในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาโดยการสร้างความภูมิใจ

และความศรัทธา การติดต่อสื่อสารร่วมกัน และการชี้แจงการปฏิบัติงานของสถานศึกษาให้ผู้ปกครองรับทราบและประชาสัมพันธ์ถึงแผนการพัฒนาของสถานศึกษาให้ผู้ปกครองรับทราบ

3. ผลการตรวจสอบคู่มือการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 โดยการสอบถามความคิดเห็นต่อคู่มือการปฏิบัติงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 ผลการประเมินในภาพรวมอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าคู่มือการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 ที่สร้างขึ้นมานั้นได้ผ่านขั้นตอนกระบวนการต่าง ๆ อย่างเหมาะสม มีการตรวจสอบความสอดคล้องและความเป็นไปได้ขององค์ประกอบของคู่มือจากผู้เชี่ยวชาญ ผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้างานวิชาการที่มีผลงานดีเด่นในระดับต่าง ๆ ทำให้ได้คู่มือการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 ที่มีความสมบูรณ์ครอบคลุมการดำเนินงานวิชาการของสถานศึกษา และสามารถนำมาประยุกต์ใช้เป็นประโยชน์และบริบทของสถานศึกษา ในการประเมินคู่มือการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 ได้ผลการประเมินในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงลำดับจากจากระดับมากไปหาน้อย พบว่า วัตถุประสงค์ชัดเจน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ การใช้ภาษาเหมาะสม และคู่มือการดำเนินการการบริหารวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก มีประโยชน์ ตามลำดับ สอดคล้องกับผลการวิจัยของคัมภีร์ สุดแท้ (2553) ที่ได้ศึกษาพัฒนารูปแบบการบริหารวิชาการโรงเรียนขนาดเล็ก และได้พัฒนาคู่มือการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็ก พบว่า คู่มือการบริหารวิชาการโรงเรียนขนาดเล็ก มีความเหมาะสม ความสอดคล้องและความเป็นไปได้ในระดับมาก นอกจากนี้จะเห็นว่าคู่มือการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 มีความชัดเจน ทำให้สถานศึกษานำคู่มือการดำเนินการบริหารวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 ไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานวิชาการซึ่งจะทำให้ได้แนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ระดับโรงเรียน

1. การวิจัยครั้งนี้ พบว่า คู่มือการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก ประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก

4 องค์ประกอบ ผลการประเมินความเป็นไปได้ ความเหมาะสม อยู่ในระดับมากและมากที่สุด โรงเรียนขนาดเล็กซึ่งมีบุคลากรจำกัด ควรใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารงานวิชาการ และโรงเรียนที่จะนำ คู่มือการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็กไปใช้ ควรศึกษา ให้เข้าใจ โดยเฉพาะขั้นตอนของการทำงานตามกระบวนการ ซึ่งเป็นกระบวนการที่สามารถปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม

2. ควรศึกษาบริบทของสถานศึกษาเพื่อให้การนำมา ประยุกต์ใช้ในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเกิดความเหมาะสม

3. สร้างเครือข่าย เพื่อให้ทราบข้อมูลสารสนเทศ ในการนำมาพัฒนาการบริหารงานวิชาการ

4. ให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการ ศึกษา

5. คู่มือการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 มีความ เหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์และความสอดคล้อง เขตพื้นที่สามารถนำไปเผยแพร่และนำเสนอข้อมูลให้กับสถานศึกษา ทุกแห่งในสังกัด ชุมชน และประชาชนทั่วไปได้รับทราบ เพื่อให้เกิด ความรู้ ความเข้าใจ และสามารถนำไปใช้ปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพ และมีความสอดคล้องกับความต้องการของสังคมอันยังผลให้เกิด ประสิทธิภาพสูงสุด

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยพัฒนารูปแบบหรือคู่มือ การบริหารงานด้านอื่น ๆ ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2

2. ควรมีการศึกษาเชิงคุณภาพ เพื่อศึกษาผลการดำเนินงานตามคู่มือการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 และสรุป เป็นองค์ความรู้ที่สมบูรณ์ต่อไป

3. ควรทำการวิจัยเชิงลึกเพื่อศึกษาสภาพการบริหารงาน วิชาการในสถานศึกษาขนาดอื่น ๆ หรือสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัด หน่วยงานอื่นด้วย เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาการบริหาร วิชาการ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560)**. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2550). **หลักสูตรพัฒนาผู้นำการเปลี่ยนแปลง เพื่อรองรับการกระจายอำนาจสำหรับผู้บริหารการศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษา**. นครปฐม: สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา.

คัมภีร์ สุดแท้. (2553). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก. **วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏ มหาสารคาม**. 4 (พฤษภาคม-สิงหาคม): 127-136.

จันทรานี สงวนนาม. (2551). **ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหาร สถานศึกษา**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: บิศพอโยท์.

ช่อรัตนดา เกสทอง. (2551). **การนำเสนอแนวทางการบริหาร งานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานพื้นที่การศึกษา อุทัยธานี**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย ราชภัฏนครสวรรค์.

ณัฐตะวัน ลิ้มประสงศ์. (2556). สภาพการบริหารจัดการชั้นเรียน และสิ่งแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดเพชรบูรณ์. **วารสารวิชาการเครือข่ายบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัย ราชภัฏภาคเหนือ**. 5 (ฉบับพิเศษ): 19-36.

ทรงพล เจริญคำ. (2552). **รูปแบบความเป็นเลิศโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ธีรภูมิ เอกะกุล. (2552). **การวิจัยปฏิบัติการ**. พิมพ์ครั้งที่ 2. อุบลราชธานี: ยงสวัสดิ์อินเตอร์กรุ๊ป.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). **การบริหารงานวิชาการ**. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.

พร้อมพิไล บัวสุวรรณ. (2554). **อิทธิพลของภาวะผู้นำของ ผู้บริหารโรงเรียนและตัวแปรส่งผ่านที่มีผลต่อคุณภาพ การเรียนรู้ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์.

พระวิเชียร ศรีหาบุตร. (2557). **การพัฒนารูปแบบการบริหาร งานวิชาการของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ในสังกัดมณฑล**. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.

รักสุธญา วราหะ. (2552). **การนำเสนอแนวทางการบริหารงาน วิชาการเพื่อรับรองการประเมินคุณภาพภายนอกของ สถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อุทัยธานี เขต 2**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

รุ่งรัชดาพร เวหะชาติ. (2559). **การบริหารงานวิชาการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน**. สงขลา: ภาควิชาการบริหาร ศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ.

ลดาวัลย์ คำภา. ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี Sustainable Development Goals และ แผนฯ 12 ของประเทศ. [online]. เข้าถึงได้จาก : <https://www.trf.or.th/component/attachments/download/3894>. 2559.

- วีระยุทธ ชาดะกาญจน์. (2557). การวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการ การศึกษา. กรุงเทพมหานคร: บริษัท วี.พรินท์ (1991) จำกัด.
- ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร. (2554). รูปแบบการพัฒนาประสิทธิภาพ การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วารสาร มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม): 18-30.
- สมกิต บุญยะโพธิ์. (2555). รูปแบบการบริหารสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสู่ความเป็นเลิศ. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎี บัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุวิมล โพธิ์กลิ่น. (2549). การพัฒนารูปแบบเครือข่ายความ ร่วมมือทางวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก. วิทยานิพนธ์การศึกษា มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนครสวรรค์.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2. (2563). แผนปฏิบัติการราชการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชุมพร เขต 2. ชุมพร: สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2561). สภาวะการศึกษา ไทยปี 2559/2560 แนวทางการปฏิรูปการศึกษาไทย เพื่อก้าวสู่ยุค Thailand 4.0. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- อมลรดา พุทธินันท์. (2561). รูปแบบการบริหารงานวิชาการ สู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัย บุรพา.
- Hallinger, J.S. and Murphy, S.L. (1987). Work Stress and Social Support Reading. Massachusetts: Addison-Wesley.
- Hoy, Wayne K. and Cecil G. Miskel. (2001). Educational Administration : Theory Research and Practice. (6th ed.). Boston: Mc Graw – Hill.